

Підсумки діяльності ломбардів за 2018 рік

Станом на 31.12.2018 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалося 359 ломбарди та 6 171 відокремлений підрозділ ломбардів.

За територіальною ознакою найбільша кількість ломбардів зареєстрована в таких областях:

- м. Києві та Київській області – 90 (25,1%);
- Дніпропетровській – 53 (14,8%);
- Донецькій – 41 (11,4%);
- Харківській – 29 (8,1%);
- Одеській – 20 (5,6%).

Аналіз діяльності ломбардів проведено на підставі поданих звітних даних за 2018 рік.

Важливими показниками діяльності ломбардів є значення власного капіталу та активів ломбардів (табл. 1 та рис.1).

Таблиця 1

Показники фінансового стану ломбардів

Показники	Станом на 31.12.2016	Станом на 31.12.2017	Станом на 31.12.2018	Темпи приросту 31.12.2018/ 31.12.2017	
	млн. грн.			Абсолют- ний	%
Кількість ломбардів	456	415	359	-56	-13,5
Активи по балансу	3 317,7	3 763,7	3 721,3	-42,4	-1,1
Дебіторська заборгованість, у тому числі:	2 630,8	2 857,7	2 827,8	-29,9	-1,0
<i>за наданими фінансовими кредитами</i>	1 578,2	1 596,0	1 789,2	193,2	12,1
<i>за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами</i>	54,0	66,2	90,7	24,5	37,0
Статутний капітал	1 250,3	1 352,4	1 468,8	116,4	8,6
Резервний капітал	48,5	61,6	77,1	15,5	25,2
Нерозподілений прибуток	415,3	504,2	589,5	85,3	16,9
Власний капітал, усього	1 481,6	1 648,5	1 867,2	218,7	13,3
Залучені кошти на платній та безоплатній основі	192,1	168,2	156,2	-12	-7,1

Як свідчать дані, власний капітал ломбардів має тенденцію до росту, а активи ломбардів коливаються. Частка власного капіталу у активах також має змінний характер.

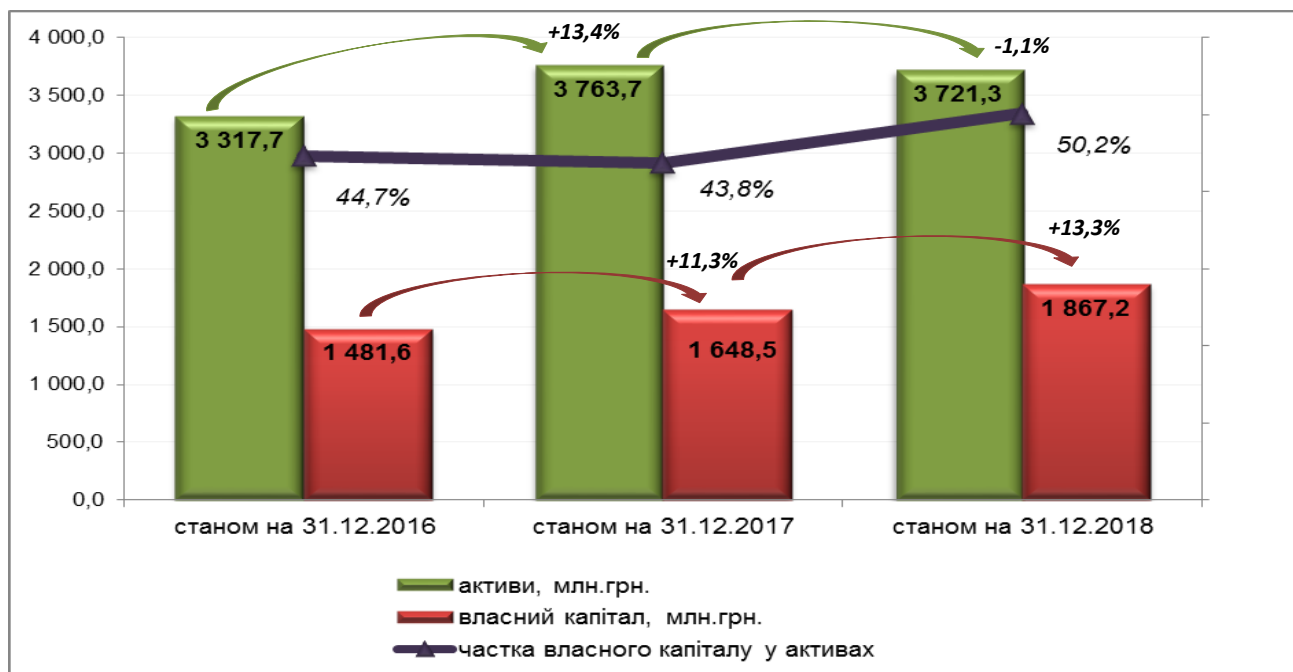

Рис.1 Динаміка активів та власного капіталу ломбардів

Станом на 31.12.2018 статутний та резервний капітали зросли на 8,6% та 25,2% порівняно з аналогічною датою 2017 року та відповідно становлять 1 468,8 та 77,1 млн. грн.

Станом на 31.12.2018 нерозподілений прибуток становить 589,5 млн. грн., порівняно зі станом на 31.12.2017 збільшився на 16,9% (85,3 млн. грн.).

Результати діяльності ломбардів та динаміку основних показників наведено в табл. 2

Таблиця 2

Динаміка основних показників діяльності ломбардів

Показники	Станом на 31.12.2016	Станом на 31.12.2017	Станом на 31.12.2018	Темпи приросту			
				31.12.2017/ 31.12.2016		31.12.2018/ 31.12.2017	
				Абсолютний	%	Абсолютний	%
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	16 718,0	16 389,0	16 442,3	-329,0	-2,0	53,3	0,3
Оціночна вартість майна, прийнятого в заставу, млн. грн	31 221,5	44 484,1	19 926,8	13 262,6	42,5	-24 557,3	-55,2
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	11 943,6	12 226,3	11 749,5	282,7	2,4	-476,8	-3,9
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	16 414,7	16 395,9	16 139,7	-18,8	-0,1	-256,2	-1,6
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	1 837,4	2 081,5	1 742,8	244,1	13,3	-338,7	-16,3
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	1 264,7	1 530,8	1 155,5	266,1	21,0	-375,3	-24,5

Дані таблиці 2 свідчать про незначні коливання загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг протягом останніх трьох років.

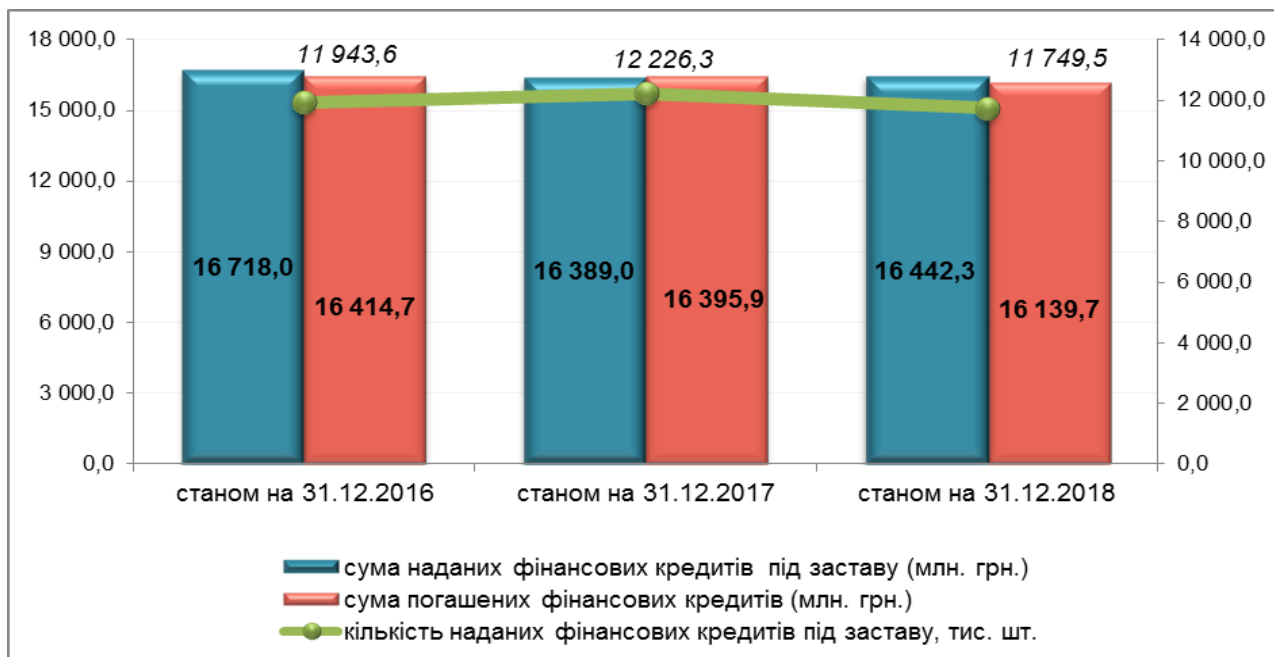

Рис. 2. Динаміка наданих фінансових кредитів

Відсоток погашених кредитів, за рахунок заставного майна, коливається в межах 10-13%. Так, станом на 31.12.2018 сума погашених фінансових кредитів за рахунок майна, наданого в заставу становила 1 742,8 млн.грн., або 10,8% від загальної суми погашених кредитів.

Рис. 3. Динаміка погашених фінансових кредитів

Основним засобом забезпечення зобов'язань за наданими ломбардом фінансовими кредитами є застосування майна. Рівень забезпечення наданих кредитів майном, прийнятим у заставу, має змінний характер і станом на кінець 2018 року становив 121,3%. Порівняно із кінцем 2017 року даний показник

зменшився на 151,1 відсоткові пункти. Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 2018 рік становить 213,3 %, що на 24 відсоткові пункти більше ніж за 2017 рік (189,3%).

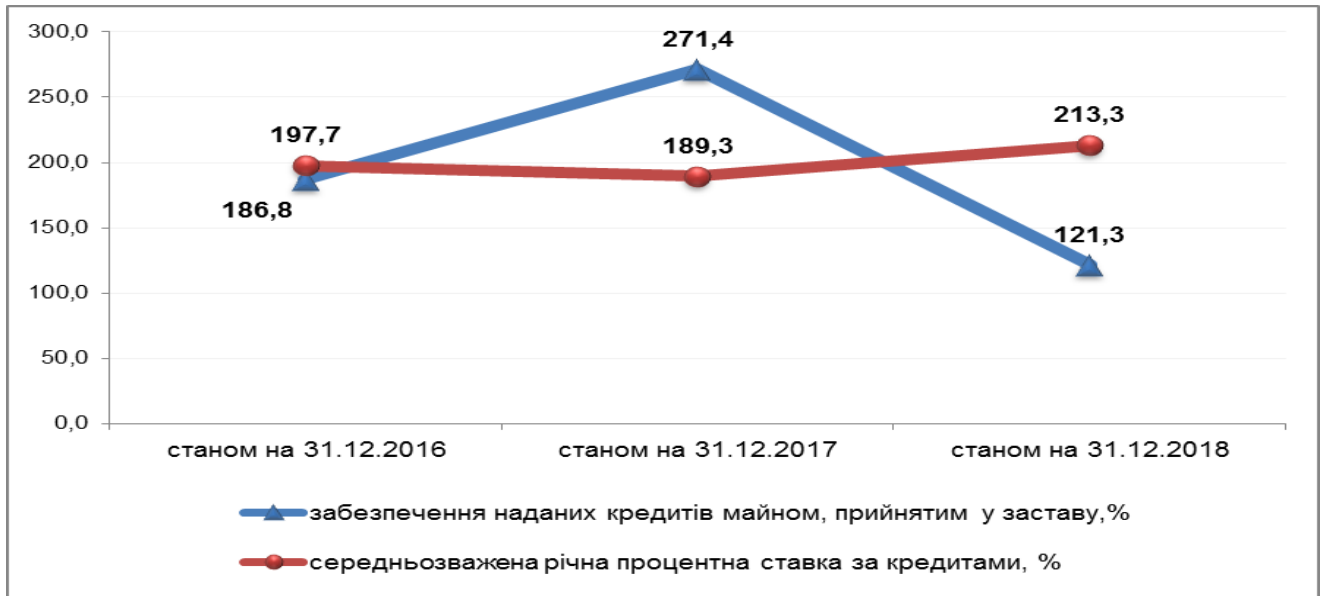

Рис. 4. Динаміка рівня забезпечення наданих кредитів ломбардами України майном та середньозваженої річної процентної ставки

Більшість кредитів надається під заставу виробів із дорогоцінних металів та каміння, що є найбільш ліквідним майном.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 3 та зображена на рис. 5.

Таблиця 3

Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017/31.12.2016		31.12.2018/31.12.2017	
							млн. грн.	%	млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	13 626,4	12 771,6	12 433,9	81,5	77,9	75,6	-854,8	-6,3	-337,7	-2,6
побутової техніки	3 034,7	3 548,8	3 915,8	18,2	21,7	23,8	514,1	16,9	367,0	10,3
автомобілів	11,0	7,6	12,6	0,1	0,05	0,1	-3,4	-31,0	5,0	65,8
нерухомості	10,5	3,0	2,1	0,06	0,02	0,01	-7,5	-71,7	-0,9	-30,0
іншого майна	35,2	58,1	77,9	0,2	0,4	0,5	22,9	65,1	19,8	34,1
Всього	16 718,0	16 389,0	16 442,3	100,0	100,0	100,0	-329,0	-2,0	53,3	0,3

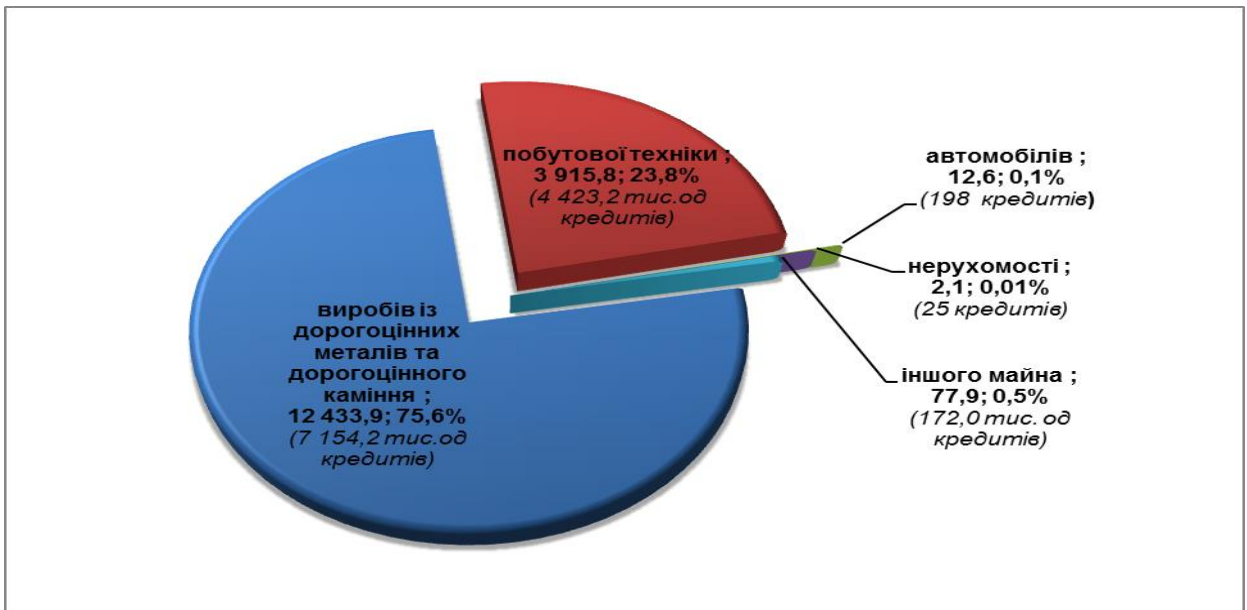

Рис. 5. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 31.12.2018

Найбільшу частку становлять кредити, надані під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння – 75,6% (12 433,9 млн. грн.). Фінансові кредити видані під заставу побутової техніки за 2018 рік збільшились на 10,3% (367,0 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом 2017 року. Обсяг фінансових кредитів під заставу автомобілів збільшився на 65,8% (5,0 млн. грн.), а обсяг кредитів під заставу нерухомості продемонстрував зменшення на 30,0% (0,9 млн. грн.).

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту за 2016 – 2018 рр. зображено на рис. 6.

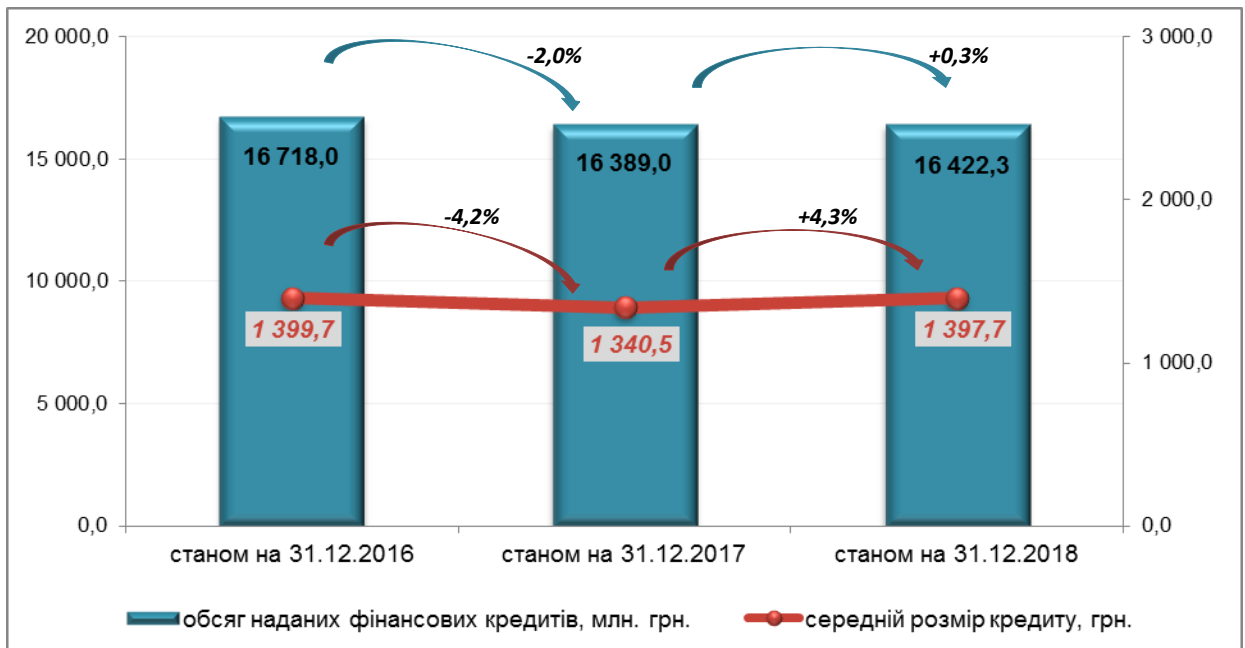

Рис. 6. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за 2016 – 2018 рр.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб – вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів. Ломбарди надають фінансові кредити під заставу, середній розмір яких за 2018 рік становить 1 397,7 грн. При досить незначному збільшенні обсягу наданих фінансових кредитів (на 0,3%) середній розмір кредиту збільшився на 4,2 %.

Таблиця 4

Групування частки перших ломбардів (ТОР)
за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 31.12.2018

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	4 684,1	28,5	883,9	23,8
ТОР 5	6 944,5	42,2	1 104,6	29,7
ТОР 10	10 198,1	62,0	1 789,3	48,1
ТОР 50	14 620,8	88,9	2 769,1	74,4
ТОР 100	15 807,7	96,1	3 214,7	86,4
Всього по ринку	16 442,3	100,0	3 721,3	100,0

Як свідчать дані таблиці 4 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 96,1 % від загального обсягу кредитів та 86,4 % від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 28,5% від загального обсягу наданих кредитів і 23,8% всіх активів ломбардів.

Статистичні дані свідчать про зменшення загальних обсягів залучених коштів на 7,1% (на 12,0 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом 2017 року (до 156,2 млн. грн.). Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 5.

Таблиця 5

Інформація про джерела залучення коштів ломбардами

Показники	Станом на 31.12.2016		Станом на 31.12.2017		Станом на 31.12.2018	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:						
від банків	192,1	100,0	168,2	100,0	156,2	100,0
від юридичних осіб (крім банків)	75,0	39,0	59,9	35,6	44,2	28,3
від фізичних осіб	100,8	52,5	86,9	51,7	104,5	66,9
	16,3	8,5	21,4	12,7	7,6	4,8

Основним джерелом залучення коштів для ломбардів залишаються юридичні особи (крім банків). Так, обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з відповідним періодом минулого року збільшився на 15,2 в.п. (до 104,5 млн. грн.). Стала меншою частка коштів, залучених від банків – із 35,6% до 28,3%. Питома вага залучених коштів від фізичних осіб зменшилася на 7,9 в.п. (до 7,6 млн. грн.).